

## Els sempre cridaners dinosaures

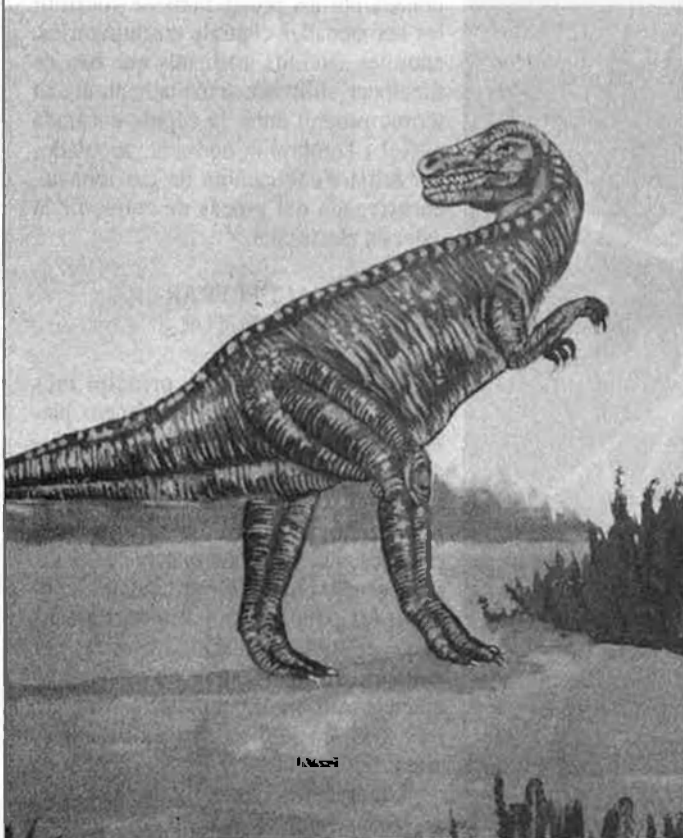
**PRESTATGE**

El món dels dinosaures és un del temes científics que més criden l'atenció. Aquestes criatures que van extingir-se fa uns 65 milions d'anys han estat envoltats de llegendes i d'inexactituds. Però sempre han rebut l'interès públic.

A fi d'omplir el buit d'un llibre sobre dinosaures en la nostra llengua, el valencià J.V. Santafé i la sabadellenca M.L.

que va tenir un gran èxit. Aquella mostra ajudava a desfer idees equivocades sobre els dinosaures, ja que no tots eren carnívors, ni gegantins, ni agressius, ni poc intel·ligents. Hi havia de tot.

I tampoc van conèixer amb l'home, ja que aquest va aparèixer molts milions d'anys després que aquells s'extingissin.



Casanovas han escrit *El món dels dinosaures* (Diputació de Barcelona, 1990; 162 pàgs.). Es tracta d'una obra que, amb un llenguatge senzill i clar, ens explica les versions sobre la seva extinció i la seva classificació, entre altres temes.

Santafé i Casanovas han realitzat una gran tasca, no sols com a investigadors, sinó també com a divulgadors. L'Institut de Paleontologia Miquel Crusafont, de Sabadell, va ser escenari, fa uns mesos, d'una exposició sobre dinosaures

Aquest és un llibre ben escrit i amb moltes il·lustracions, que no sols ajuden a entendre millor el text, sinó que fan la lectura més entretinguda. A més, els Països Catalans són un territori amb importants zones de registres fòssils de dinosaures. Tremp –al Pallars Jussà–, Morella –al Maestrat– i Xera i Benavaix –als Serrans–, són alguns dels llocs on s'han trobat restes de dinosaures.

Josep Rowa

## Farmacia de cotxe

**INDIQUES** Més d'una vegada m'han fet patir les males condicions ambientals a què estan sotmeses les farmàcies dels cotxes. Ja ho sé que em diran que la petita capsula pot encabir molt pocs medicaments i per tant serà una despesa irrisòria renovar-los tot sovint. Però a la pràctica no s'hi pensa i, si en algun moment es necessita fer una petita cura d'urgència o bé utilitzar l'analgèsic de la farmàcia, quan s'extrau del fons de la guantera la capsula empolgada dels medicaments un es pot trobar que l'alcohol s'ha evaporat, d'aigua oxigenada gairebé no en

queda, les tires adhesives estan seques, les benes tenen un color groguenc i les pastilles analgèsiques presenten un aspecte del tot sospitós.

Suggeriria com a regla mnemotècnica per disposar de la farmàcia en bon estat sanitari que, al costat de la targeta que penja el mecànic a la palanqueta del canvi de llums per a recordar-nos el proper canvi d'oli, hi pengéssim una cartolina d'un color llampant on aniríem anotant les dates de control dels apòsits i medicaments de la farmàcia. Si aquest control el féssim de dues a tres vegades a l'any, la farmàcia ens ho

## La regió del ferro

**VIATGE CIENTÍFIC** La regió on es troba Ironbridge, vora la ciutat anglesa de Telford, uns 60 quilòmetres al nord-est de Birmingham, és rica en minerals, en carbó i en ferro. Allà es va començar a explotar el carbó a gran escala i a començament del segle XVIII hi aparegueren fargues. Va ser l'impuls de la regió la que va fer augmentar el consum de ferro a la Gran Bretanya. A finals del segle XVIII, la quarta part del ferro produït a Gran Bretanya era fos a Ironbridge.

El 1973 es va obrir al públic un museu, que és un exponent de l'estima que els anglesos tenen pel patrimoni que mostra el seu brillant passat industrial. També hi ha un museu a l'aire lliure que reconstrueix la vida d'una comunitat industrial de 1890. Aquesta institució va rebre el 1978 el premi Museu Europeu de l'any.

El contrast amb el nostre passat industrial, tan abandonat, és evident. Els anglesos tenen cura d'aquelles antigues

fàbriques, d'aquelles primitives màquines que ens permeten reconstruir una època coneguda com la Revolució Industrial. Tal com diu el catàleg d'Ironbridge, els esdeveniments del segle XVIII en aquell lloc formen part de la Revolució Industrial, que, junt amb la democràcia parlamentària, han estat una contribució singular dels britànics a la història mundial.

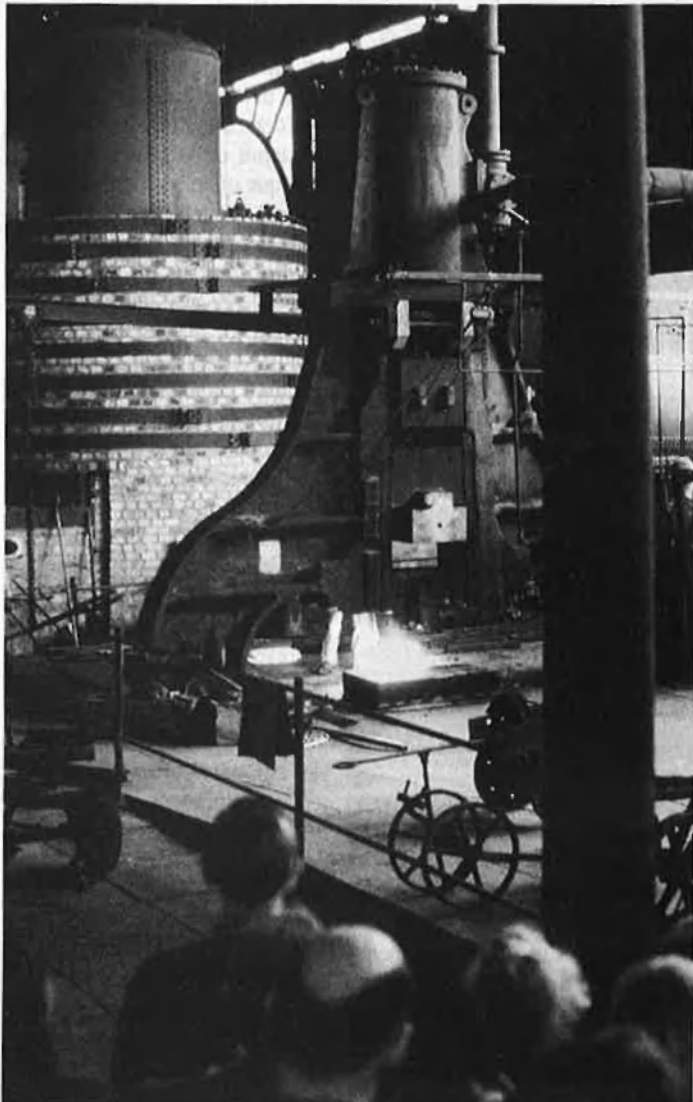
Veure el funcionament d'una antiga farga o bé admirar el pont que es va construir entre els anys 1777 i 1781 són una part dels atractius d'Ironbridge. Va ser en aquella època que la societat va donar un dels trets més importants en el seu funcionament. L'Institut d'Arqueologia Industrial regit en col·laboració amb la Universitat de Birmingham, rep estudiants que s'acosten a aquella època en un dels seus escenaris principals. Es tracta d'un viatge a un passat sense el qual el present seria diferent.

X.D



agrairia i ens oferiria un bon tracte en el moment que necessitèssim el seu servei. La llista d'apòsits i fàrmacs d'una farmaciola de cotxe és més o menys: dues benes, un sobre de gasa esterilitzada, tires adhesives, esparadrap, cotó, aigua oxigenada, alcohol, hexamedina o mercurocrom, pomada antiinflamàtoria, pomada desinfectant, pastilles analgèsiques, col.liri desinfectant. (¡Compte amb els col.liris!: quan s'han encetat, s'han de llençar a les tres setmanes d'ús perquè varia el seu PH i és desaconsellable aplicar-los. Deixen de ser sanitàriament vàlids). Com a accessoris: tisores, pinces i un torniquet.

*Rosa Fabregat i Armengol*

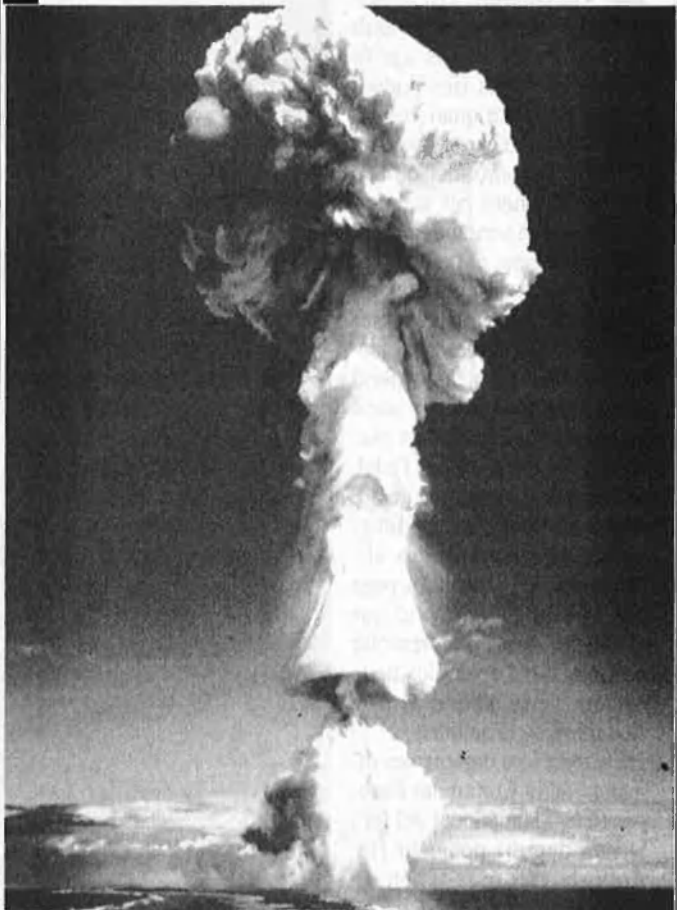


## 45 anys després de la bomba atòmica

TUB D'ASSAIG

El 45è aniversari de la bomba atòmica que es va llançar sobre Hiroshima ha arribat en un mal moment. La invasió de Kuwait ens ha recordat que encara hi pot haver conflictes greus i

del camí destructiu que l'home havia iniciat. Alguns dubtes es referien a què passaria si la bomba arribava a segons quines mans. Sabem que en el conflicte actual, hi pot entrar en joc l'anomenada bomba



gent que vulgui acabar-los de manera contundent.

El debat sobre el llançament de la bomba no ha acabat. Alguns condemnen sense excuses aquell instrument de destrucció. D'altres pensen que hauria passat si els alemanys haguessin pogut construir la bomba abans que els americans. Però el que cal evitar no és exactament que es llanci la bomba. El que cal és que no s'arribi a situacions que obliguin a discussions d'aquest tipus.

A la premsa d'agost de l'any 1946 i de mesos posteriors es llegien articles sobre el temor

atòmica dels pobres: les armes químiques. Alguns científics que han treballat en recerca militar s'han negat a investigar armes químiques. Pensen que hi ha un límit moral que no es pot sobrepassar. El protocol de guerra prohibeix la utilització d'armes químiques. Però els reglaments se salten. De fet, aquest reglament només hauria de prohibir una cosa: la guerra mateixa. Però ben mirat, hi hauria gent que se'l saltaria igualment. I que trobaria empreses occidentals que l'ajudarien a fer-ho

*Xavier Duran*